

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยในชั้นเรียนครั้งนี้ ผู้วิจัยมีเป้าหมายที่จะศึกษาองค์ความรู้และกระบวนการในการจัดการความรู้การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครูผ่านสมุดบันทึกออนไลน์ ของนักศึกษาหลักสูตรคอมพิวเตอร์ศึกษาชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อได้แลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ ในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ หรือแนวทางปฏิบัติในการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู และอาจารย์นิเทศได้รับทราบถึงกระบวนการคิด การตัดสินใจ และแนวทางปฏิบัติในระหว่างการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครูของนักศึกษา รวมทั้งได้กระบวนการในการจัดการความรู้ “การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู” ผ่านสมุดบันทึกออนไลน์

การดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน ได้ทดลองกับนักศึกษาหลักสูตรคอมพิวเตอร์ศึกษาชั้นปีที่ 5 จำนวนทั้งหมด 45 คน และอาจารย์ จำนวน 4 คน ระยะเวลาดำเนินการ คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 เครื่องมือประกอบการวิจัยที่ใช้ในการประเมินผล คือ ระบบการจัดการความรู้ “การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู” ผ่านสมุดบันทึกออนไลน์ และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ระบบการจัดการความรู้ “การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู” ผ่านสมุดบันทึกออนไลน์ โดยผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ

เป้าหมายการวิจัย

เพื่อได้องค์ความรู้และกระบวนการในการจัดการความรู้การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครูผ่านสมุดบันทึกออนไลน์ ของนักศึกษาหลักสูตรคอมพิวเตอร์ศึกษาชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ “การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู” ผ่านสมุดบันทึกออนไลน์ ในรายวิชา GED 5802 การปฏิบัติการวิชาชีพครู 2

การจัดการความรู้ “การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู” ผ่านสมุดบันทึกออนไลน์ ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาและทดลองใช้ ซึ่งสามารถเสนอผลการวิจัยตามเป้าหมายการวิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

1. องค์ความรู้ในการจัดการความรู้การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครูผ่านสมุดบันทึกออนไลน์ ของนักศึกษาหลักสูตรคอมพิวเตอร์ศึกษาชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

1.1 ความรู้จากการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ของนักศึกษาผ่านสมุดบันทึกออนไลน์
สามารถทำการวิเคราะห์ จำแนกตามประเภทได้ดังนี้

- ประสบการณ์ที่ได้จากการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู
ประสบการณ์ที่นักเรียนได้รับจากการปฏิบัติการวิชาชีพครูนั้นมีมากมาย เช่น การได้
ใช้ชีวิตเป็นครูจริง ได้ประสบการณ์การฝึกสอน และได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมของโรงเรียน
- ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับตัวนักศึกษาในการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู
ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับตัวนักศึกษาในการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู เช่น ปัญหา
ด้านการเดินทางสำหรับนักศึกษาที่อยู่นอกชาย และปัญหากับเพื่อนต่างสถาบัน ชอบแบ่งชนชั้น ชอบ
เกี่ยงงานทำเวลาได้รับมอบหมายจากทางโรงเรียน
- ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับผู้บริหารในโรงเรียน
ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับผู้บริหารในโรงเรียน เช่น ผู้บริหารบางคนไม่มี
วิสัยทัศน์ในด้านของการสนับสนุนการให้นักศึกษาเข้าไปฝึกสอนในสถานศึกษาของตน ส่งผลทำ
ให้ได้รับการต้อนรับไม่ดีเท่าที่ควร และไม่ส่งเสริมสิ่งต่าง ๆ ที่นักศึกษามีสิทธิควรได้รับ เช่น
สวัสดิการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นอาหารกลางวัน วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอน เป็นต้น
- ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับครูพี่เลี้ยง
ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับครูพี่เลี้ยง เช่น ครูพี่เลี้ยงไม่ค่อยมีเวลาให้กับนักศึกษา
เมื่อนักศึกษาต้องการปรึกษาเรื่องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาที่พบในการสอน เรื่องการเขียนแผนการ
จัดการเรียนรู้ ฯลฯ และบางครั้งครูพี่เลี้ยงใช้งานนักศึกษามากเกินไป ซึ่งงานที่ใช้เป็นงานส่วนตัว
และนอกเหนือจากการสอน เช่น ใช้พิมพ์งานผลงานขอวิทยฐานะบ้าง งานอื่นที่เป็นงานส่วนตัวบ้าง
ส่งผลทำให้นักศึกษาไม่มีเวลาเตรียมสอน
- ปัญหาและอุปสรรคในการฝึกสอน
ปัญหาและอุปสรรคในการฝึกสอน เช่น นักเรียนแอบเล่นอินเทอร์เน็ต นักเรียนคุย
กันในเวลาเรียน เครื่องคอมพิวเตอร์ไม่ค่อยดีเวลาสอนก็จะเกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น โปรแกรมค้างบ้าง
เครื่องเปิดไม่ออกบ้าง หรือเครื่องเป็นไวรัสบ้าง ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลให้นักเรียนไม่มั่นใจ และ
ไม่เข้าใจ ปัญหานักเรียนบางคนไม่ส่งการบ้าน นักเรียนเข้าเรียนช้า แอบหนีเรียนบ้าง เป็นต้น

- ความประทับใจในการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู

ความประทับใจในการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครูของนักศึกษา เช่น นักศึกษา ประทับใจการเข้าไปสอนในวันแรก ผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียนให้การต้อนรับเป็นอย่างดี และให้คำปรึกษารวมทั้งการช่วยเหลือด้านการสอนเป็นอย่างดี และประทับใจนักเรียนในโรงเรียนที่ เรียกนักศึกษว่า “ครู” หรือ “อาจารย์” และกราบไหว้ทุกครั้งที่พบเจอ ทำให้นักศึกษารู้สึกดีใจมากที่ได้เป็นครูแบบเต็มตัวแล้ว และก็ได้ทำให้รู้สึกสำนึกว่า “เวรกรรมมีจริง” เวลาเป็นนักเรียนแล้วทำตัวอย่างไรกับครูไว้ก็จะได้เจอกับตัวเองตอนที่มาเป็นครูสอน และนักศึกษาประทับใจนักเรียนในโรงเรียนน่ารักมากที่ตั้งใจเรียนหนังสือ

- การส่งงานในการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู

การส่งงานในการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครูซึ่งนักเรียนจะต้องทำงานส่งอาจารย์นิเทศ ในมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะเป็น เพิ่มสะสมผลงาน แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อมัลติมีเดียในการนำเสนอ โรงเรียนของตนเองที่ไปฝึกสอน วิจัยในชั้นเรียน และคู่มือการใช้นวัตกรรมที่ใช้ในการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งนักศึกษจะต้องปฏิบัติงานที่ส่งตามรูปแบบที่ทางหลักสูตรคอมพิวเตอร์ศึกษากำหนด และส่งงานให้ตรงตามเวลาที่กำหนด

- สวัสดิการต่างๆ ที่ได้รับจากโรงเรียนที่ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู

ในปฏิบัติการวิชาชีพครูการฝึก นักศึกษบางคนจะได้รับสวัสดิการต่าง ๆ ที่ได้รับจากโรงเรียนที่ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู ไม่เหมือนกัน ซึ่งสวัสดิการส่วนใหญ่ที่นักศึกษาได้รับ เช่น บ้านพักครู อาหารกลางวัน วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการสอน และเบี้ยเลี้ยงเวลาทำงานนอกเวลาราชการ เป็นต้น

- บริบทและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู

บริบทและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่นักศึกษาแต่ละคนฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู จะไม่เหมือนกัน บางโรงเรียนก็จะอยู่บนดอยบ้าง อยู่ในเมืองบ้าง ขึ้นอยู่กับนักศึกษาเลือกไปฝึกสอน และสิ่งเหล่านี้บางครั้งจะเป็นอุปสรรคในการฝึกสอนของนักศึกษบ้างเป็นบางครั้ง เช่น เวลาฝนตก โรงเรียนที่อยู่บนดอยการเดินทางไปฝึกสอนก็จะค่อนข้างลำบาก ส่วนในเขตเมืองก็จะมีรถติดบ้างเป็นบางครั้ง

- การแต่งกายให้เหมาะสมและมารยาทที่ดีในการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู

ในการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครูสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงอีกเรื่องหนึ่งคือ การแต่งกายให้เหมาะสมและมีมารยาทที่ดีในการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู การแต่งการนักศึกษาจะต้องแต่งกายให้ถูกระเบียบของมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด นักศึกษาผู้หญิงต้องไม่ใส่กระโปรงสั้นและเสื้อรัดจนเกินไป ทรงผมไม่ควรย้อมสีและควรมัดเก็บให้เรียบร้อย รองเท้าควรเป็นรองเท้าผ้าใบสีดำ

สำหรับนักศึกษาผู้ชายต้องผูกไทป์ให้เรียบร้อย กางเกงและทรงผมจะต้องให้ถูกระเบียบตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ส่วนเรื่องของมารยาท นักศึกษาทุกคน ควรจะปฏิบัติตนให้เหมาะสม คือ “ยิ้ม ไหว้ ทักทาย แต่งกายดี” เวลาพบเจอครูในโรงเรียนทุกคนควรจะ ยิ้มและตามด้วยไหว้ ทักทาย เพื่อเป็นมารยาทที่ดี และในกรณีที่อาจารย์นิเทศจากมหาวิทยาลัยไปนิเทศนักศึกษาที่โรงเรียน ควรจะมีการแนะนำให้อาจารย์นิเทศจากมหาวิทยาลัยรู้จักกับผู้บริหารของโรงเรียนและครูพี่เลี้ยงของนักศึกษา เพื่อให้ท่านได้ทำความรู้จักพูดคุย แลกเปลี่ยนความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู และถือเป็นการสร้างเครือข่ายระหว่างโรงเรียนและมหาวิทยาลัยอีกทางหนึ่งด้วย

1.2 ความรู้ที่เป็นกระบวนการคิดในการจัดการความรู้ “การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู” ผ่านสมุดบันทึกออนไลน์ของนักศึกษา

ซึ่งนักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ หรือเป็นแนวทางปฏิบัติในระหว่างการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครูของนักศึกษา สามารถสรุปได้ดังนี้

1.2.1 นักศึกษาสามารถแก้ปัญหาในการฝึกสอนของตนเองได้ โดยนำเทคนิคและทักษะการสอนต่าง ๆ ที่เพื่อนนักศึกษาได้เข้ามาแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนประสบการณ์การฝึกสอนกัน เช่น

- ปัญหาจากที่นักเรียนไม่ตั้งใจเรียน แอปเล่นอินเทอร์เน็ต นักศึกษาจะใช้วิธีแก้ไข ปัญหาโดยการคัดเตือนนักเรียนก่อน ถ้าไม่เชื่อฟังก็จะทำหาโปรแกรมที่ใช้ในการควบคุมชั้นเรียนมาใช้ เช่น โปรแกรม NetSupport School เป็นโปรแกรมที่ใช้ควบคุมหน้าจอของเครื่องลูกข่ายซึ่งสามารถควบคุมหน้าจอของนักเรียนที่สอนได้

- ปัญหานักเรียนเรียนไม่ทัน เนื่องจากครูสอนเร็วบ้าง นักเรียนคุยกันบ้าง ระหว่างการสอนเครื่องคอมพิวเตอร์เกิดมีปัญหา นักศึกษาจะแก้ปัญหาโดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยให้นักเรียนที่เรียนเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้มาช่วยสอนเพื่อนที่ไม่เข้าใจให้สามารถเข้าใจได้ หรืออาจจะแก้ปัญหาโดยการสร้างนวัตกรรมสื่อที่ช่วยสอนนักเรียนนอกเวลาเรียนให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา เช่น บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน หรือบทเรียนสำเร็จรูป เป็นต้น ซึ่งสื่อเหล่านี้สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ได้ดีมากขึ้น

- ปัญหานักเรียนไม่ค่อยส่งการบ้าน นักศึกษาจะแก้ปัญหาโดยใช้วิธีหาตัวบ่มรูปการดูมาเพื่อเป็นแบบให้นักเรียนในการส่งการบ้าน นักเรียนคนใดส่งก็จะได้บ่มรูปตัวการดู และพอสิ้นภาคเรียนก็จะนับแต้ม นักเรียนคนใดได้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดก็จะได้คะแนนจิตพิสัยเพิ่มหรืออาจจะได้ของรางวัลเป็นเป็นการดึงดูดใจนักเรียน จากวิธีการแก้ปัญหาวิธีนี้ส่งผลให้นักเรียนส่งการบ้านมากยิ่งขึ้น

- จากปัญหาที่นักเรียนหนีเรียน หรือเข้าเรียนไม่ตรงเวลา นักศึกษาจะใช้วิธีการแก้ไข ปัญหา คือ จะทำการทำข้อตกลงอย่างชัดเจนกับนักเรียนเวลานักเรียนเข้าห้องเรียนได้ช้าไม่เกินกี่ นาที และนักเรียนคนใดเข้าห้องเรียนช้าจากที่กำหนดจะลงโทษแบบใด และกรณีที่นักเรียนหนีเรียน ครูก็จะทำการส่งรายชื่อให้ฝ่ายปกครองดำเนินการทันที เมื่อทำข้อตกลงอย่างชัดเจนแบบนี้กับ นักเรียนส่งผลให้นักเรียนไม่ค่อยหนีเรียนเลยและนักเรียนเข้าห้องเรียนตรงเวลา นอกจากนี้นักเรียน จะมีกิจกรรมของโรงเรียน ถ้ามีเหตุให้เข้าห้องเรียนช้านักเรียนก็จะบอกครูล่วงหน้า

จากที่นักเรียนได้รับความรู้จากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาในการ ฝึกสอนในเวลาเข้าสอนในชั้นเรียน ส่งผลให้นักเรียนรู้จักวางแผนการสอนได้ดีขึ้น รู้จักปรับตัวให้ เข้ากับนักเรียนแต่ละห้อง สามารถควบคุมชั้นเรียนได้ดี เมื่อมีเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดเกิดขึ้นใน ห้องเรียน เช่น นักเรียนตักกัน นักเรียนเป็นลมในห้องเรียน นักศึกษาสามารถตัดสินใจด้วยตนเองว่า จะต้องทำอะไรกับเหตุการณ์แบบนี้ และสามารถนำทักษะและเทคนิคการสอนต่างๆ ไปปรับใช้ ในการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2.2 นักศึกษามีความภาคภูมิใจที่ตนเองได้เป็นครู ซึ่งนักศึกษารู้สึกดีใจมากที่นักเรียน เรียกตนเองว่า “ครู” หรือ “อาจารย์” และกราบไหว้ทุกครั้งที่พบเจอ ทำให้นักศึกษารู้สึกดีใจมากที่ได้ เป็นครูแบบเต็มตัวแล้ว และทำให้นักศึกษารู้สึกสำนึกว่า “การกรรมมีจริง” เวลาเป็นนักเรียนแล้วทำ ตัวอย่างไรกับครูไว้ก็จะได้เจอกับตัวเองตอนที่มาเป็นครูสอน และทำให้นักศึกษารู้สึกศรัทธากับ อาชีพของการเป็นครู ซึ่งมีนักศึกษาคนหนึ่งที่ได้ฝึกสอนในโรงเรียนแห่งหนึ่งในเขตตัวเมือง เชียงใหม่ได้แสดงความคิดเห็นว่า “อาชีพครูใครก็ทำได้ แต่การเป็นครูที่ดีนั้นยากนัก” นักศึกษา บางคนรู้จักปรับตนเองให้เป็นผู้ใหญ่มากขึ้น มีความรับผิดชอบมากขึ้น ขยันหมั่นเพียรในการศึกษา หาความรู้มากขึ้นเพื่อที่จะนำความรู้ไปสอนนักเรียนของตนเอง เพื่อให้สมกับเป็นครูที่ดี

1.2.3 นักศึกษารู้จักปรับตัวเข้ากับสังคมในโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครูในโรงเรียน ครูพี่เลี้ยง และเพื่อนนักศึกษาทั้งสถาบันเดียวกันและต่างสถาบัน เวลาได้รับมอบหมายงานจาก โรงเรียนจะให้ความร่วมมือช่วยกันเป็นอย่างดี ถึงแม้จะมีปัญหาในเรื่องของการเถียงงานกันทำ นักศึกษารู้จักใช้เวลาทั้งเวลาในและนอกราชการช่วยเหลืองานของโรงเรียนให้เสร็จเรียบร้อย ซึ่งมีนักศึกษาคนหนึ่งได้แสดงความคิดเห็นว่า “นักศึกษาราชภัฏทำได้ทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นตำแหน่ง ภารโรงจนถึงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน” นักศึกษาจะรับทำทุกอย่างหมด เพื่อชื่อเสียงของ มหาวิทยาลัย

1.2.4 นักศึกษารู้จักการมีมารยาทในสังคมมากขึ้น โดยเห็นได้จากการแต่งกายของ นักศึกษา เวลาอาจารย์นิเทศไปนิเทศ นักศึกษาจะแต่งกายเรียบร้อยดีมาก ซึ่งถือว่าเป็นการเสริม

บุคลิกภาพที่ดีอีกทางหนึ่งและเป็นการให้เกียรติสถาบันการศึกษาของตนเองด้วย จะรู้จักไปมาหาหัวตลอดเวลา

จากการใช้ระบบจัดการความรู้ “การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู” ผ่านสมุดบันทึกออนไลน์ ทำให้นักศึกษาอาจารย์ประจำหลักสูตรคอมพิวเตอร์ศึกษาได้องค์ความรู้ใหม่ๆ ในการจัดการความรู้ การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครูผ่านสมุดบันทึกออนไลน์ ทำให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ หรือแนวทางปฏิบัติในการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู อาจารย์นิเทศได้รับทราบถึงกระบวนการคิด การตัดสินใจ และแนวทางปฏิบัติในระหว่างการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครูของนักศึกษา และได้กระบวนการในการจัดการความรู้ “การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู” ผ่านสมุดบันทึกออนไลน์ รวมทั้งองค์ความรู้ทั้งหมดที่เกิดจากการจัดการความรู้ “การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู” ผ่านสมุดบันทึกออนไลน์ในครั้งนี้ สามารถนำไปผลิตเป็นคู่มือเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาคอมพิวเตอร์ศึกษาในอนาคตได้

2. กระบวนการในการจัดการความรู้ “การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู” ผ่านสมุดบันทึกออนไลน์ มีกระบวนการดังต่อไปนี้

2.1 ผลการศึกษาความเป็นไปได้ของระบบการจัดการความรู้ “การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู” ผ่านสมุดบันทึกออนไลน์

- ด้านฮาร์ดแวร์ มหาวิทยาลัยมีฮาร์ดแวร์ที่มีประสิทธิภาพสามารถรองรับการเก็บข้อมูลของระบบและรองรับจำนวนของผู้ใช้งานได้เป็นอย่างดี
- ด้านซอฟต์แวร์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับซอฟต์แวร์ที่สามารถรองรับการพัฒนาระบบการจัดการความรู้ “การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู” ผ่านสมุดบันทึกออนไลน์ เช่น โปรแกรมสำเร็จรูป SMF สำหรับใช้สร้างฟอร์ม เว็บไซต์ หรือกระดานสนทนา โปรแกรมที่ใช้ในการสร้างเว็บเพจ โปรแกรมพีเอชพีมาซแอคใช้ในการบริหารฐานข้อมูล MySQL ฯลฯ เป็นต้น
- ด้านฟิสิคัลแวร์ นักศึกษาและอาจารย์ประจำหลักสูตรคอมพิวเตอร์ศึกษาได้เข้าใจเห็นความสำคัญของการใช้ระบบ และสามารถเข้าใช้ระบบการจัดการความรู้ “การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู” ผ่านสมุดบันทึกออนไลน์ เป็นอย่างดี เนื่องจากได้ทำการแนะนำวิธีการใช้งานของระบบให้นักศึกษาและอาจารย์ประจำหลักสูตรคอมพิวเตอร์ศึกษาก่อนที่จะออกไปฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู

2.2 ผลการวิเคราะห์ระบบการจัดการความรู้

ในการวิเคราะห์ระบบการจัดการความรู้ “การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู” ผ่านสมุดบันทึกออนไลน์ ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมความต้องการของระบบที่จะทำการพัฒนาสนับสนุนการบริหาร

จัดการความรู้ “การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู” ผ่านสมุดบันทึกออนไลน์ เพื่อสรุปเป็นข้อกำหนดที่ชัดเจน ทราบถึงความต้องการของระบบที่จะนำมาปรับใช้ให้เหมาะสม สามารถจัดเก็บความรู้เผยแพร่ ให้เกิดประโยชน์ในการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครูของนักศึกษามากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้ที่กำหนดผู้เกี่ยวข้องกับระบบอยู่ 2 กลุ่ม คือ

- ผู้ใช้ระบบ คือ นักศึกษานักศึกษาคอมพิวเตอร์ศึกษาชั้นปีที่ 5 และคณาจารย์ในหลักสูตรคอมพิวเตอร์ศึกษา

- ผู้ดูแลระบบ คือ ผู้รับผิดชอบดูแลระบบ (ผู้วิจัย)

และผู้วิจัยได้ใช้ซอฟต์แวร์ที่ใช้ในการพัฒนาระบบการจัดการความรู้ “การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู” ผ่านสมุดบันทึกออนไลน์ คือ โปรแกรมสำเร็จรูป SMF สำหรับใช้สร้างฟอรัม เว็บบอร์ด หรือกระดานสนทนา โปรแกรมที่ใช้ในการสร้างเว็บเพจ โปรแกรมฟิเชอิมายแอคใช้ในการบริหารฐานข้อมูล MySQL ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งซอฟต์แวร์เหล่านี้สามารถรองรับการพัฒนาเว็บได้เป็นอย่างดี

2.3 ผลการออกแบบระบบการจัดการความรู้

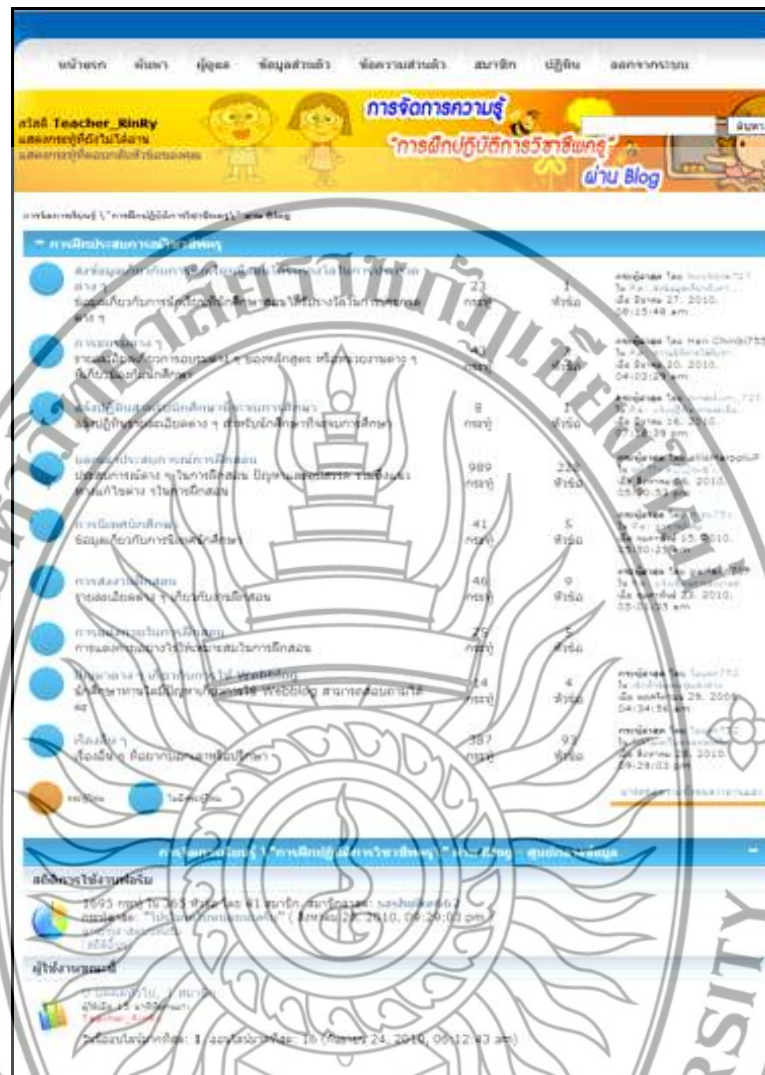
ในการออกแบบระบบผู้วิจัยได้นำโมเดลวงจรความรู้ (Knowledge Spiral) หรือ SECI Model มาใช้ตามแนวของ Nonaka and Takeuchi เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานในการจัดการความรู้ และผู้วิจัยได้ออกแบบระบบให้มีความทำงานแยกออกเป็น 2 ส่วนหลักๆ คือ

- แบบการทำงานของส่วนผู้ใช้ระบบ โดยยึดจากผู้ใช้ระบบเป็นหลัก ซึ่งผู้ใช้ระบบสามารถลงทะเบียนเพื่อเป็นสมาชิกได้และผู้ใช้สามารถบันทึกความรู้ต่างๆ ลงในระบบได้

- แบบการทำงานของส่วนผู้ดูแลระบบ ซึ่งสามารถกำหนดสิทธิในการเข้าใช้สำหรับสมาชิกแต่ละคนได้ และสามารถตรวจสอบแก้ไข หรือลบข้อมูลของสมาชิกได้ รวมทั้งสามารถจัดองค์ประกอบหรือหน้าตาของระบบได้

2.4 ผลการสร้างและพัฒนาระบบการจัดการความรู้

จากการสร้างและพัฒนาระบบการจัดการความรู้ “การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู” ผ่านสมุดบันทึกออนไลน์ ที่ได้ทำการวิเคราะห์และออกแบบระบบ ทำให้ได้ระบบการจัดการความรู้ “การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู” ผ่านสมุดบันทึกออนไลน์ ดังรูปที่ 4.1 ซึ่งสามารถเข้าไปใช้งานระบบได้ที่ <http://www.narintip.cmru.ac.th/webblog2/index.php>

รูปที่ 4.1 หน้าหลักของระบบการจัดการความรู้ “การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู”
ผ่านสมุดบันทึกออนไลน์

2.5 ทดลองใช้ระบบการจัดการความรู้

หลังจากที่ทำการสร้างและพัฒนาระบบการจัดการความรู้ “การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู” ผ่านสมุดบันทึกออนไลน์เสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการแนะนำการใช้ระบบให้กับนักศึกษา และ อาจารย์ประจำหลักสูตรคอมพิวเตอร์ศึกษา เพื่อให้ทดลองใช้ระบบ จากการทดลองใช้ระบบ ปรากฏว่าระบบเกิดมีข้อผิดพลาดบ้างเล็กน้อย เช่น การอัปโหลดในระบบไม่ได้บ้าง การเปลี่ยนชื่อนามแฝงของผู้ใช้ระบบไม่ได้บ้าง ผู้วิจัยก็ทำการปรับปรุงแก้ไขระบบให้สามารถใช้งานได้อย่างสมบูรณ์

2.6 ผลการสรุปผลการทดลองใช้ระบบการจัดการความรู้

จากการทดลองใช้ระบบปรากฏว่านักศึกษาและอาจารย์ประจำหลักสูตรคอมพิวเตอร์ศึกษาให้ความสนใจต่อการใช้ระบบการจัดการความรู้ “การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู” ผ่านสมุดบันทึกออนไลน์ ในระดับมากที่สุด เพราะทำให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ หรือแนวทางปฏิบัติในการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู และอาจารย์นิเทศได้รับทราบถึงกระบวนการคิด การตัดสินใจ ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ และแนวทางปฏิบัติในระหว่างการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครูของนักศึกษา

3. ผลจากแบบสอบถามความคิดเห็นการใช้ระบบการจัดการความรู้ “การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู” ผ่านสมุดบันทึกออนไลน์ ของนักศึกษาและอาจารย์

เมื่อผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองใช้ระบบการจัดการความรู้ “การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู” ผ่านสมุดบันทึกออนไลน์เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามความคิดเห็น เพื่อให้นักศึกษาและอาจารย์ประจำหลักสูตรคอมพิวเตอร์ศึกษาแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการใช้ระบบการจัดการความรู้ “การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู” ผ่านสมุดบันทึกออนไลน์ โดยใช้วิธีแจกแจงความถี่ของแบบสอบถามความคิดเห็นแต่ละข้อ และหาร้อยละของแบบสอบถามแต่ละข้อเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม รวมทั้งส่วนของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมปลายเปิดสามารถสรุปผลความคิดเห็นของนักศึกษาได้ดังนี้

3.1 ข้อมูลตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 แสดงความถี่ของข้อมูลตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความถี่	ร้อยละ
นักศึกษา	45	91.84
อาจารย์	4	8.16
รวม	49	100.0

จากตาราง แสดงความถี่ของข้อมูลตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกข้อมูลตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นอาจารย์ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.16 และนักเรียน จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 91.84

3.2 ข้อมูลเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.2 แสดงความถี่ของข้อมูลเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความถี่	ร้อยละ
ชาย	24	48.98
หญิง	25	51.02
รวม	49	100.0

จากตาราง แสดงความถี่ของข้อมูลเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกข้อมูลเพศของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นชายจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 48.98 และนักเรียน จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 51.02

3.3 ข้อมูลสังกัดหลักสูตร/สาขา ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.3 แสดงความถี่ของข้อมูลหลักสูตร/สาขาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลสังกัดหลักสูตร/สาขา ของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความถี่	ร้อยละ
หลักสูตรคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะครุศาสตร์	49	100
รวม	49	100.0

จากตาราง แสดงความถี่ของข้อมูลหลักสูตร/สาขาของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกข้อมูลของข้อมูลหลักสูตร/สาขาของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นหลักสูตรคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 100

3.4 ข้อมูลท่านรู้จัก Blog นี้ได้อย่างไร

ตารางที่ 4.4 แสดงความถี่ของการรู้จัก Blog ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลการรู้จัก Blog ของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความถี่	ร้อยละ
จากเพื่อนแนะนำ	9	18.37
จากประชาสัมพันธ์	40	81.63
จากการค้นหาข้อมูล	0	0
อื่น ๆ ระบุ.....	0	0
รวม	49	100.0

จากตาราง แสดงความถี่ของข้อมูลของการรู้จัก Blog ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกข้อมูลของการรู้จัก Blog ของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นจากเพื่อนแนะนำ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 18.37 และจากประชาสัมพันธ์ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 81.63

3.5 ข้อมูลท่านเคยผ่านการใช้ Blog ประเภทนี้บ้างหรือไม่

ตารางที่ 4.5 แสดงความถี่ของการเคยผ่านการใช้ Blog ประเภทนี้ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลการเคยผ่านการใช้ Blog ประเภทนี้ ของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความถี่	ร้อยละ
เคย	12	24.49
ไม่เคย	37	75.51
รวม	49	100.0

จากตาราง แสดงความถี่ของข้อมูลการเคยผ่านการใช้ Blog ประเภทนี้ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกข้อมูลของการเคยผ่านการใช้ Blog ประเภทนี้ เป็นเคยใช้ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 24.49 และไม่เคยใช้ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 75.51

3.6 ข้อมูลท่านเขียน Blog เฉลี่ยสัปดาห์ละกี่ครั้ง

ตารางที่ 4.6 แสดงความถี่ของการเขียน Blog เฉลี่ยสัปดาห์ละกี่ครั้งของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลการเขียน Blog เฉลี่ยสัปดาห์ละกี่ครั้ง ของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความถี่	ร้อยละ
1-3 ครั้ง	9	18.37
4-6 ครั้ง	15	30.61
7-10 ครั้ง	17	34.69
มากกว่า 10 ครั้ง	8	16.33
รวม	49	100.0

จากตาราง แสดงความถี่ของข้อมูลการเขียน Blog เฉลี่ยสัปดาห์ละกี่ครั้งของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกข้อมูลของการเขียน Blog เฉลี่ยสัปดาห์ละกี่ครั้ง เป็น 1-3 ครั้ง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 18.37 เขียน 4-6 ครั้ง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 30.61 เขียน 7-10 ครั้ง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 34.69 และเขียนมากกว่า 10 ครั้ง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 16.33

3.7 ข้อมูลความพึงพอใจต่อการใช้ระบบการจัดการความรู้ “การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู” ผ่านสมุดบันทึกออนไลน์

ตารางที่ 4.7 แสดงความถี่ของความพึงพอใจต่อการใช้ระบบการจัดการความรู้ “การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู” ผ่านสมุดบันทึกออนไลน์

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความสะดวกและง่ายต่อการใช้งานของระบบ	52.05	40.25	7.70	0.00	0.00
2. การทำงานของระบบมีความถูกต้อง	55.27	38.84	5.89	0.00	0.00
3. มีการออกแบบระบบรองรับการทำงานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	42.46	52.05	5.47	0.00	0.00
4. มีเนื้อหาครบถ้วนสมบูรณ์ตามความต้องการของผู้ใช้	52.05	35.61	12.32	0.00	0.00
5. มีการออกแบบโดยใช้สีสันสวยงามที่ทำให้ดึงดูดผู้เข้าชม	31.50	46.57	16.43	4.06	1.44
6. ระบบสามารถแก้ไข ปรับปรุง ข้อมูล ได้สะดวก	47.94	36.98	12.32	2.73	0.00
7. มีการจัดรูปแบบตัวอักษรได้ขนาดเหมาะสมชัดเจน	42.46	46.57	9.58	1.36	0.00
8. การใช้ระบบช่วยให้ติดต่อสื่อสารได้สะดวกขึ้น	51.35	40.32	8.33	0.00	0.00
9. ช่วยเป็นเครื่องมือเผยแพร่ความรู้ให้กับผู้อื่น	50.80	45.51	3.69	0.00	0.00
10. ทำให้ได้แลกเปลี่ยนความรู้กับผู้อื่น	64.38	30.13	5.47	0.00	0.00
11. ช่วยให้ผู้อื่นสามารถนำความรู้ใน Blog ไปใช้ให้เกิดประโยชน์	71.23	24.65	4.01	0.00	0.00
12. ได้รับความรู้ต่าง ๆ จาก Blog	54.79	32.87	12.32	0.00	0.00
เฉลี่ยทั้งหมด (ร้อยละ)	51.02	39.20	8.63	0.68	0.12

จากตารางสรุปผลความคิดเห็นของความพึงพอใจต่อการใช้ระบบการจัดการความรู้ “การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครู” ผ่านสมุดบันทึกออนไลน์ พบว่า ร้อยละ 52.05 คิดว่ามีความสะดวกและง่ายต่อการใช้งานของระบบ อยู่ในระดับ มากที่สุด ร้อยละ 55.27 คิดว่าการทำงานของระบบมีความถูกต้อง อยู่ในระดับ มากที่สุด ร้อยละ 52.05 คิดว่ามีการออกแบบระบบรองรับการทำงานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับ มาก ร้อยละ 52.05 คิดว่าระบบมีเนื้อหาครบถ้วนสมบูรณ์ตามความต้องการของผู้ใช้ อยู่ในระดับ มากที่สุด ร้อยละ 46.57 คิดว่ามีการออกแบบระบบโดยใช้สีสันสวยงามที่ทำให้ดึงดูดผู้เข้าชม อยู่ในระดับ มาก ร้อยละ 47.94 คิดว่าระบบสามารถแก้ไข ปรับปรุง ข้อมูลได้สะดวก อยู่ในระดับ มากที่สุด ร้อยละ 46.57คิดว่าการจัดรูปแบบตัวอักษรได้ขนาดเหมาะสมชัดเจนอยู่ในระดับ มาก ร้อยละ 51.35 คิดว่าการใช้ระบบช่วยให้ติดต่อสื่อสารได้สะดวกขึ้น อยู่ในระดับ มากที่สุด ร้อยละ 50.80 คิดว่าช่วยเป็นเครื่องมือเผยแพร่ความรู้ให้กับผู้อื่น อยู่ในระดับ มากที่สุด ร้อยละ 64.38 คิดว่าทำให้ได้แลกเปลี่ยนความรู้กับผู้อื่น อยู่ในระดับ มากที่สุด ร้อยละ 71.23 คิดว่าช่วยให้ผู้อื่นสามารถนำความรู้ใน Blog ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ อยู่ในระดับ มากที่สุด และร้อยละ 54.79 คิดว่าได้รับความรู้ต่าง ๆ จาก Blog อยู่ในระดับ มากที่สุด

ในส่วนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมปลายเปิด สามารถสรุปผลความคิดเห็นของนักศึกษาได้ว่า ระบบอินเทอร์เน็ตของโรงเรียนไม่ค่อยดีบางครั้งทำให้การเข้ามาแสดงความคิดเห็นในสมุดบันทึกออนไลน์ค่อนข้างลำบากและล่าช้า ส่งผลทำให้ได้รับความรู้ต่าง ๆ ในสมุดบันทึกออนไลน์ล่าช้ากว่าเพื่อน ๆ และบางครั้งงานภารกิจต่าง ๆ ในการฝึกสอนมากเกินไป ทำให้ไม่ค่อยมีเวลาเข้ามาแลกเปลี่ยนความรู้ต่าง ๆ กับเพื่อน ๆ และอาจารย์ในสมุดบันทึกออนไลน์

